

Izhaja vsaki dan
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Posamične številke se prodajajo po 3 avš. (6 stotink)
v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu,
Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
CENE OGLASOV se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke
2 1/2 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stotink;
za smrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov
po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka na-
daljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa
po 40 stot. — Oglase sprejema inšerlatni oddelek uprave
„Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Naročnina znaša
za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na
naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira,
Naročnina na nedeljsko izdajo „Edinosti“ stane: celotno K 5-20, pol leta 2-60
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovane
pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik
konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska
lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18
Poštno-hranilniški račun št. 841-652.
TELEFON šte. 1157.

BRZOJAVNE VESTI.

Sestanek cesarja Frana Josipa in angleškega kralja Edvarda.

DUNAJ 1. Kakor je zvedel „Fremdenblatt“, dospe kralj Edvard na svojem potovanju v Marijine vari dne 15. avgusta v Isl na obisk cesarja Frana Josipa. Kralja, ki ostane v Islu en dan, bo spremljal državni podtajnik vnanjih stvari Hardinge.

Ministerki predsednik Clemenceau.

KARLOVI VARI 1. Ministerski predsednik Clemenceau je ob 2. uri popoldne dospel semkaj s pariškim brzovlakom.

Umoril in oropal staro mater.

BRNO 1. Danes je 22-letni delavec Fran Pokorny iz Hosovca umoril in oropal svojo staro mater Ano Frank, bivajočo v Šimicu pri Brnu.

Potres.

BUDIMPEŠTA 1. V Bereg-Almassu so čutili danes potres. Več hiš ima razpoke.

Japonska križarja v Londonu.

LONDON 1. Danes predpoludne sta dospela semkaj japonska križarja „Tsukuba“ in „Citose“.

Tristoletnica vseučilišča.

GIESSEN 1. Povodom 300 letnice jubileja deželnega vseučilišča je veliki vojvoda podaril za avlo vseučilišča svojo oljnatno sliko, za rektorja pa zlato uradno verižico.

Korejska armada razpuščena.

SEUL 1. Včeraj je bil razglašen dekret, s katerim se razpušča korejska armada.

SEUL 1. Potem ko je bil proglašen razpust korejske garnizije, se je več sto korejcev zbralo pri „velikem zvonu“. Razpodeli so jih japonske čete. Izhode korejskih vojašnic stražijo japonski vojniki s strojnimi puškami. Danes bo baje razoroženih 2000 mož garnizije v Seulu. Odpuščenim vojakom izplačajo letno plačo. Te naredbe se ne tičejo telesne straže cesarjeve.

Klanje inozemcev v Maroku.

TANGER 1. V terek opoldne so v Casablanki urojenici poklali tamkaj živeče Evropejce, Francoze so pa ubili s palicami in z noži. Trupla so sežgali. Se le zvečer se je nekaterim Evropejcem posrečilo pobegniti.

PARIZ 1. Neka vest „Agence Havas“ pravi: Poročilo o nemirih v Casablanki se potrjuje. Možno je pa, da so posamične podrobnosti pretirane. Vlada je že danes izdala potrebne odredbe, da je pripravljena za vse slučaje in da zamore varovati inozemce v Casablanki.

TANGER 1. Francoski zdravnik dr. Merle, dospevši semkaj iz Casablanki, pripoveduje nastopno: Mnogo urojenec, ki so pod pretezo, da prodajo na trgu žito, prišli v Casablanko, so se opoldne zbrali v pristanišču; napadli so domače stražnike ter jih ubili. Evropejski delavci, ki so prišli oboroženi na ulico, so bili napadeni in ubiti. Židje so zaprli svoje prodajalnice ter zbežali na neko nemško ladijo. Tajnik španskega konzulata je tudi odpotoval. Kapitan ladije je izjavil, da zadene pašo vsa odgovornost za izgrede.

TANGER 1. Ko se je dr. Merle ukrcal v Casablanko, so vojaki zadrževali njegov čoln, dokler ni dal zahtevanega plačila za spremstvo. V pristanišču Casablanki sta bila dva angleška in en nemški parnik; eden istih dospe semkaj danes. Francoski križar „Galilée“ je sinoči ob 7. uri odplul v Casablanko.

TANGER 1. (Ag. Havas) Dr. Werle je bil od francoskega konzula v Casablanki odposlan v Tanger, da obvesti o dogodkih

francoskega diplomatskega agenta. V ponedeljek so prišli poglavarji rodov k paši v Casablanko ter so zahtevali, naj ukaže ustavit delu v pristanišču, izjavivši, da sultan več ne obstoja, ako posluša kristjane. Paša jim je ukazal priti v terek po odgovor. Niso pa prišli več in že se je mislilo, da so njih žuganja pretirana. Med tem se je pa propovedovala sveta vojna ter se je razglasilo, da pridejo rodovi v petek, da zatrejo žide in kristjane. Ob 1. uri, ko se je lokomotiva, ki jo v porabi pri pristaniščnih delih, nahajala na zadnji postaji, je neka tolpa zaprla tir. Neki Evropejec, ki je šel ravno mirno, je bil pobit s kamenjem, njegovo truplo pa pobabljen. Neka druga oseba je bila tudi ubita. Ko se lokomotiva peljala nazaj, je morala obstati, nakar je prihitela množica in ubila strojevodjo.

PARIZ 1. „Agence Havas“ poroča iz Tangerja: Potrjuje se, da je povodom pristaniščnih del množica s kamenjem pobila v Casablanki 5 Francozov, 2 Italijana in 1 Španca ter njihova trupla pometala v morje. Križarja „Galilée“ pričakujejo danes predpoludne v Casablanki. Križar vzame na krov vse inozemce, ki bodo to želeli, oziroma omogoči, da se ukrcajo na kako trgovinsko ladijo, ki se sedaj nahajajo v pristanišču. Poveljnik križarja se takoj po svojem prihodu v Casablanko poda v spremstvu francoskega konzula k guvernerju, da mu izjavi, da je on s svojo glavo odgovoren za varnost. Zastopniku Francije v Tangerju so povodom klanja Francozov v Casablanki izrazili sožalje poslanci oziroma diplomatski zastopniki vseh velevalst.

PARIZ 1. Eden izmed podjetnikov pristaniščnih del v Casablanki tvrdi Schneider, ki se mudi sedaj v Maroku, je sinoči prejel od svojega zastopnika nastopno brzojavko: Stavbišče je oplenjeno, lokomotiva razbita, strojevodja ubit. Poroča se o štirih drugih umorih, kar pa ni še gotovo. Jaz sem z družino pobegnil v državno banko. Neka poznejša brzojavka pravi: Osem umorjenih, njihovih imen pa ne poznam. Inženir Maissant in drugi so zdravi.

TANGER 1. Semkaj je dospel neki nemški parnik, na katerem je 400 beguncev iz Casablanki.

PARIZ 1. Kakor se govori, je prejel poveljnik srednjemorske eskadre ukaz, naj ima dva križarja pripravljena, da odplujeta v Maroko. Tudi križar „Forbin“, ki se nahaja blizu Azorskih otokov, pojde eventuelno v Maroko.

TANGER 1. (Ag. Havas) Parnik „Gibelmute“, ki je včeraj opoldne odplul iz Casablanki, je dospel danes s 40 židovskimi begunci v Tanger, ki so se bili ukrcali v zlic zapovedi paše, da se vrata zapro. Begunci pripovedujejo, da je položaj še vedno nevar, vendar ni bilo izvršeno novih umorov.

Državni kancelar Bülow.

BEROLIN 1. Državni kancelar knez Bülow se je podal v Swinemünde.

Sestanek carja Nikolaja in cesarja Viljema.

SWINEMÜNDE 1. O polnoči je dospela jahta „Hohenzollern“, na kateri se nahaja cesar Viljem II. Skoraj vse nemško brodovje bo zbrano pred Swinemünde.

RUSIJA.

Ruski car na potu v Swinemünde.

KRONSTADT 1. (Petr. brz. ag.) Jahta „Aleksandra“ s carjem in carico je dospela semkaj ob 10. uri predpoludne. Car se je ob 10. in pol uri podal na jahto „Standard“,

zgodila nesreča z ljudmi? Treba pogledati. In Jelisej je šel v koč.

Ni bila zaklenjena. Jelisej je šel skoz vežo in stopil v izbo. Na levo je bila peč; na desno, v sprednjem kotu, je stala omara s svetimi podobami in miza, za mizo je stala klop. Na klopi, samo srajco na životu, je sedela starka, glava je slonela na mizi. Poleg sebe je imela suhega fantiča; izgledal je kakor vosek, trebuh je imel napihnjen — kukal je starko za rokav, jokal je in prosil. Težak vzdih je plaval po izbi. Jelisej je videl: zgoraj na zapečku je ležala ženska.

Ko je zagledala tujega moža, je starka dvignila glavo.

„Kaj bi rad?“ je vprašala po rusinsko.

„Kaj bi rad? Nimamo ničesar, človek.“

Jelisej je razumel, kaj je rekla, in je stopil bliže.

„Prišel sem, da bi pil, dekla božja,“ je rekel.

„Nikogar ni, da bi šel po vodo. Pri nas tudi nič ni vzeti... Pojdi sam.“

„Ali ni nobenega zdravega pri vas, da bi pospravil za ženo?“

„Nobenega. Mož umira na dvorišču in mi tukaj.“

nakar se je carica vrnila v Peterhof. „Standard“ je razvil carsko zastavo. „Standarda“ spremljajo križarji „General Konradenok“, „Pogranitsnik“, „Sibirski Strelak“, „Ohotnik“ in „Bjevec“. Admiral Jesen se nahaja na „Sibirskem Strelaku“.

Položaj v Lodzu.

LODZ 1. (Petr. brz. ag.) Tramvaj vozi redno. V mestu vlada relativno mir. Po mestu hodijo vojaške patrulje.

Nekoliko pripomb k govoru poslanca Pittonija.

IV.

Poslanec Pittoni je izjavil: „Ministerski predsednik je postavil nasproti strankarskemu egoizmu egoizem države. Ali egoizem pametne države bi bil gotovo v tem, da zadosti potrebam narodnosti. Če je v drugih državah potrebna skrb za pojedinke pokrajine, je to v Avstriji še bolj potrebno.“

Gotovo. To je neoporečno: če bi bilo v glavah avstrijskih državnikov le nekoliko smisla za to, kar zahteva zdravi egoizem države, bi zadovoljevali vsakovrstnim potrebam narodov, ker bi vedeli, da s tem najbolje služijo koristi države. Na žalost se ni taka najelementarnejša modrost porodila še v nobeni avstrijski državniški glavi.

Ali, čim manje umevanja svoje dolžnosti nasproti posamičnim narodom kaže uprava države, tem večja dolžnost je strankam, ki z lepimi besedami opozarjajo vlado na nje dolžnost, da uporabijo tudi vsa sredstva parlamentarnega in izvenparlamentarnega pritiska, da vlada slednjič stori to, kar so one, stranke, spoznale za pravo, pravično, potrebno in koristno.

Primorski Slovani — posebno pa tržaški in istrski — so gotovo na „odličnem“ mestu (žalostno odklikovanje to, katerega naj bi jih Bog kmalu rešil!) med avstrijskimi plemeni, ki jih avstrijska vlada z železno nedoslednostjo in brezobčutnostjo zanemara v kulturnem pogledu ter jih tišči v razmerju političnem in narodnem inferiornosti. Če kaj, bi bil glede primorskih Slovanov potreben parlamentaren in izvenparlamentaren pritisk na vlado, da prične s saniranjem nečuvne krivice, ki jo je ista zagrešala skozi dolgo vrsto let narodu v nesrečo in državi ne na korist.

Med strankami, ki bi bile dolžne vršiti takov pritisk, je tudi socialna demokracija. In to že po brnskem narodnem programu. To dolžnost svoje stranke je pa še posebno pripoznal g. Pittoni se svojim govorom v dunajskem parlamentu.

Je-li doslej socialno-demokratska skupina v dunajskem parlamentu kedaj zapričela, ali vsaj podpirala kako parlamentarno akcijo (in koliko jih je bilo takih akcij!), ki je šla za tem, da bi vlada ugodila kulturnim in narodnim potrebam tržaških Slovencev, da bi torej storila to, kar jej tudi poslanec Pittoni šteje v nujno dolžnost zdravega državnega egoizma!

Je-li je socialno-demokratska stranka v Trstu kedaj poskusila z izvenparlamentarnim pritiskom, da bi izsilila pravičnost tudi nasproti slovenskemu delu prebivalstva? Ali se je morda kedaj pridružila sličnim akcijam od slovenske strani? Nikdar. Resnici na ljubo priznavamo, da so slovenski socialisti šli enkrat z narodnjaki na ulico in pred namestništvo radi slovenskega šolskega vprašanja. Ali to ni bil nastop skupne socialne

Deček je bil utihnil, ko je videl tujca. Ko pa je starka začela govoriti, jo je prijel zopet za rokav in je prosil:

„Kruha, babica! daj kruha!“

In zopet je pričel jokati.

Ravno je hotel Jelisej dalje izpraševati starko, ko se je kmet porinil v bajto; tipal se je ob steni naprej, se hotel vsteti na klop, a ni zadel in je pal na tla. Ni se vzdignil in je cepil... besedo je spravil ven, lovil sapo, potem še eno.

„Bolezen,“ je dejal, „nas je napadla... in lačni smo. Ta... umira gladi...“

Pokazal je na fantiča in je jokal.

Jelisej je vrgel malho na klop, jo odvezal, izvlekel kruh in nož, odrezal kos in ga pomolil kmetu. Kmet ni vzel kruha, a je pokazal na dečka. Ta je bil že iztegnil obe ročici — in z obema ročicama je popadel in s celim obrazom je šinil v kos. S peči je zlezlo dekletce in strmelo v kruh. Tudi mali je dal Jelisej. Odrezal je še en kos in ga dal stari; tudi starka je vzela kruh in je zvečila.

„Treba bi bilo iti po vodo,“ je rekla.

„Usta so se jima čisto posušila. Hotela sem — včeraj ali danes, ne vem več — zajeti vode; gor sem jo potegnula; a nisem je mogla nesti — izlila se je — in pala sem. Komaj

demokracije, marveč je italijanska skupina, ki je neposredno pod vodstvom gospoda poslanca Pittonija, doslej z vsem svojim vedenjem jemala vsako veljavo vsakemu poskusu od strani razsodnejih slovenskih socialnih demokratov v obrambo kulturnih in narodnih pravic tržaških Slovencev. To je dejstvo, ki mu ne more oporekati nikdo, ker je zapisano malone na vsaki strani zgodovine našega sodobnega javnega življenja.

In socialna demokracija bi z jedinstvenim nastopom in pritiskom lahko veliko pripomogla, da bi zmagal princip pravičnosti nasproti vsem, da bi se praktično uveljavile ideje, ki jih je razvijal poslanec Pittoni v svojem govoru. Ali da se nas bo prav umelo: če govorimo o pritisku, ne mislimo na nikako revolucijo, na nikako pobijanje — ne glav, ne šip — na nikako nasilje. Sodobno, moderno in demokratizirano politično življenje ima sredstev na razpolago za moralen etičen pritisk. Z orožjem duha bi mogla socialna demokracija tudi izven parlamenta pripomoči do uveljavljanja nacionalnim idejam, obsežnim v brnskem programu in v govoru Pittonijevim... Za takov pritisk pa ni bilo doslej na strani italijanske socialne demokracije nikdar ali ne pravega umevanja, ali pa ne pravega razpoloženja, na strani slovenske socialne demokracije pa ne dovolj — poguma in samosvestnosti nasproti italijanskim so-

drugom. Vzrok da je vse praktično vedenje italijanske socialne demokracije tako malo v soglasju s programom stranke ozirom na narodni problem, je na dlani. Italijanski socialni demokratje ostajajo nacionalni Italijani. Zato so zelo jednostranski. To smo videli tudi na poslancu Pittoniju, ki se ni mogel odločiti, da bi iz idej, ki jih je sam razvijal, izvajal konsekvence do konca. Govoril je za jednako-pravnost narodov in ko je naglašal narodno postulat, je ostal na pol poti — le pri italijanskih postulatih, kakor da bi mu ne bilo nič znano, da je celo njegova stranka po velikem delu sestavljena iz pripadnikov neke narodnosti, ki ni italijanska!

To je padlo v oči na vseh straneh in kakor najvažnejši moment v Pittonijevem govoru se splošno označa njega nacionalistično tendenco. Glasilo socialne demokracije v Italiji, „L'Avanti“ šteje ravno to Pittoniju v posebno zaslugo.

Veruje naj se nam na besedo, da mi g. Pittoniju ne zamerjamo, da se je potegnil za postulate Italijanov. Zamerjamo mu pa, da ni napravil korak dalje, korak, ki bi ga moral storiti po zahtevi strankinega programa: da se ni spomnil tudi potreb druge narodnosti v deželi, iz česar moramo logično sklepati, da on slovenski manjšini v Trstu ne priznava nikah pravic vzlic § 4. brnskega programa, ki izrecno govori o pravicah manjšin.

Da je temu res tako, je priznal gosp. Pittoni sam s slovesnim zatrdilom, da je Trst zastopan samo po socialistih (ki so vsi Italijani). G. Pittoni ne priznava torej slovenskega posl. Rybářa kakor zastopnika Trsta in s tem potajuje tudi ekzistenco Slovencev v tržaški občini in dosledno temu sene meni za slovenske narodne in kulturne postulate in nima niti besede za vnebovpijočo krivico, za javni škandal, ki je v tem, da se s tisočim Slovencev v Trstu brutalno odreja najelementarnejši pogoj naobrazbe: ljudsko šolo!

Lep, modern je brnski narodni program.

sem prilezla domov. Tudi vedro je ostalo tam — če ga ni vzel kdo.“

Jelisej je povprašal po vodnjaku. Starka mu je povedala. Šel je ven, našel vedro, prinesel vode in dal ljudem piti. Otroka sta jedla še kruh, pila vodo, tudi starka je jedla, ali mož ni hotel jesti.

„Ne morem, upira se mi,“ je dejal.

Ženska na zapečku se je še vedno premetavala. Jelisej je šel v vas, kupil kaše, soli, moko, olja, poiskal sekuro, nacepil drv in zakuril v peč. Skuhal je juhe in kaše in dal ljudem jesti.

Kmet je zajel parkrat, stara je jedla. Deklica in deček sta polizala vso skledo in nato sta sladko zaspala.

Kmet in starka sta pripovedovala, kako se je dogodilo vse z njimi.

„Živeli smo tudi do tja pičlo,“ sta pravila.

„In zdaj ni nič obrodilo. Od jeseni ssem smo jeli použivati, kar smo imeli. Ko smo vse pojedli, smo povpraševali pri sosedih. Izprva so dajali, potem nič več. Marsikateri bi pač radi dali — a sami nimajo ničesar. In potem nas je bilo sram prositi; vsem smo bili dolžni: denarja in moko in kruha.“

(Pride še.)

PODLISTEK.

Starca.

Povest grofa Leva Tolstega.

Koča je bila majhna, spodaj črno prebarvana, zgoraj belo, a glina se je bila že vsa odluščila. Vhod je bil z dvorišča. Jelisej je stopil na dvorišče; videl je ležati tam golobradega, suhega človeka, srajco vtaknjeno za hlače, kakor je pri Malorusih navada. Légel je bil pač v hlad, a solnce je sijalo naravnost nanj, in on je ležal in ni spal. Jelisej ga je poklical in ga poprosil vode, a človek mu ni odgovoril. Ta je bolan ali pa neprijazen, si je mislil Jelisej in šel k vratom. V koči je slišal jokati dva otroka. Potrkal je.

„Gospodarji!“

Nič odgovora. Potrkal je vdrugo.

„Kristjani!“

Nihče se ni ganil.

„Hlapci božji!“

Nobenega odgovora. Jelisej je hotel oditi, a je slišal ječati nekoga za vratmi. Ali se je

Ali, kolikor bolj soglašamo z njim, toliko bolj moramo obžalovati, da ga naša italijanska socialna demokracija — ne izvaja! Zaključimo z željo, da bi v taboru socialne demokracije enkrat prenehalo to nesoglasje med besedo in dejanjem, med programom in praktično politiko.

Dogodki na Hrvaškem.

Rakodczay v Pešti.

Budimpeštanski list „Ay Ujsag“ poroča, da pride ban Rakodczay te dni v Budimpešto, kjer se bo posvetoval z ministrskim predsednikom Wekerlom in hrvaškim ministrom Josipovičem o ustanovitvi nove nameštene hrvaške strankarske organizacije. V osebju hrvaškega pravosodstva se izvrše velike spremembe.

Rakodczayeve mahinacije.

Iz Zagreba poročajo: Kakor se sliši, je Rakodczay obljubil okrajnim predstojnikom da jim bo povodom okrajnih stavil na razpolaganje več svote denarja. Govori se, da prihaja ta denar direktno od ogrske vlade.

Dogodki na Ogrskem.

Nova stranka na Ogrskem.

„Budapesti Hirlap“ je izvedel iz Išla, da biva tamkaj že nekoliko dni bivši minister Kristoffy kakor gost barona Fejervarya. Njegovo tamošnje bivanje stavlja v zvezo z načrtom, da se osnuje radikalno-politična stranka na Ogrskem, ki bi sestajala iz pristašev liberalne stranke in takozvane trabantne vlade. Isti politiki menijo, da se je uplavi dve dvojice posrečilo, da se je zavlekla predsankcija Andrassy-jevega zakonskega načrta o ustavnih garancijah.

Nameravano angleško-rusko sporazumljenje.

Iz Londona javljajo: Angleška vlada nameruje na naveden način predložiti parlamentu dogovor ki ga misli skleniti z Rusijo glede izvestnih težav na indijski meji in v Perziji. Boje se sicer, da bo delavska stranka nasprotovala temu dogovoru. Ali povdariti treba, da ta dogovor ni v nikakoli zvezi z notranjimi razmerami v Rusiji. Nanaša se samo na določitev mej v emem delu sveta — kjer dve veliki državi naletata ena na drugo ter odstranijo vsako nevarnost konflikta radi navskrivanja interesov na severozapadni meji Indije in v Perziji. To je neprecenljiv dobiček. Mej tem ko osvoboda deželo od grozeče nevarnosti vojne na severozapadni meji, omogoča vladi, da vso svojo pozornost posveča drugim problemom vnane politike.

To veliko zadovoljstvo ponosnih in oholih Angležev, da so prišli z Rusijo do sporazumjenja glede ureditve interesov v Perziji je zgovoren odgovor njim, ki zaničljivo govorijo o Rusiji kakor da ona čisto nič več ne šteje v svetovni politiki. Če Anglija išče sporazumjenja z Rusijo, je to nedvomljiv dokaz, da je uverjena, da izide poslednja zmagonosno in še pomlajena in sedanje notranje krize.

Dogodki na Ruskem.

Izseljivanje ruskih Židov.

Leta 1906 se je izselilo iz Rusije v Združene države 186.089 Židov, v Kanado jih je dospelo 9000, v Argentino pa 13.500. Ruska vlada je dovolila židovski kolonizacijski družbi, da odpre po vsej Rusiji pisarne, da na primeren način urejuje izseljevanje Židov.

Ruska vlada za panslovanski kongres.

Ruska vlada je sklenila, da bo v bodoče aktivno sodelovala na organizaciji in prireditvi panslovanskega kongresa ter je v to svrhu prejela 100.000 rubljev, ki jih je daroval znani panalavist Borzensko.

Drobne politične vesti.

Novi davek. Vlada ima namen znatno zvišati dak na žganje. Pri špiritu bi davek zvišala za 300 kron na hektoliter. S tem bi zvišala svoje dohodke za trideset milijonov kron.

Iz Makedonije. Kakor poročajo iz Monastira, se je pri Kastoriji pojavila grška banda močna 60 mož. Turška vojska jo je zasledovala in prišlo je do boja. Od čete je padlo 14 mož, 11 jih je bilo vjetih.

Dnevne vesti.

Novi inženir. Predvčerajšnjem je g. Milan Pertot sin našega dičnega rodoljuba dr. Simona Pertota, napravil na češki politehnik v Pragi državni izpit in je s tem dosegel diplom strojnega inženirja. — Iskreno čestitamo!

Iz deželne sanitetne službe. Sanitetni koncipist na c. kr. namestništvu v Trstu dr. Karol Franzin je imenovan okrajnim zdravnikom, sanitetni asistent pri c. kr. namestniškem svetovalcu dr. Peter Coporcih pa sanitetnem koncipistom ter je istočasno premeščen na Volosko. Okrajni zdravnik dr. Edvard Graeffe je premeščen v Gorico.

Zaroka. Minolo nedeljo se je zarokila g. ca Ana Žerjal iz Škedenja z g. Franom Žagerjem iz Čez Soče. Bilo srečno!

Seja mestnega sveta. Ob navzočnosti 34 svetovalcev otvoril je podžupan dr. Venezian sejo ob 7 in četrt in po prečitauju zapisnika dal besedo svet. dr. Rybařu, ki je priporočal prošnjo nekoliko prebivalcev iz Sv. Marije Magd. Spodnje in Rocola za bolj razsvetljavo v onem delu okolice in to po-

sebnost iz varnostnih razlogov. To priporočilo je vzel predsednik na znanje.

Sledila je volitev mestne delegacije. Odanih je bilo 34 glasovnic. Slovenski svetovalci so z ozirom na to, da se laška večina brani z vsemi stiriimi vsprejeti kakega okoličanskega svetovalca v delegacijo, oddali prazne glasovnice. Izvoljeni so bili z 29 glasovi člani delegacije mestni svetovalci: Ber nardino, dr. Brocchi, dr. Daurant, Doria, Osmo, Ravasini, Ricchetti, Valerio, dr. Venezian in dr. Zanolla za substitute pa: Arch, Berlam, Rusconi, Poletti in Suttina.

Izvoljene so bile potem razne komisije. Laška večina ostala si je tudi pri teh zvesta v tem, da ni poslala nobenega okoličanskega svetovalca v najvažnejši komisiji, to sta finančna in šolska. Od slovenskih svetovalcev so bili izvoljeni v pravniško komisijo: dr. Rybař, v komisijo za šetališča: Sancin, v stavbeno komisijo: Ivan Goriup, v zdravstveno komisijo: Gerdol, v komisijo za vodo: dr. Slavik, v komisijo za trgovino: Gerdol, Alojz Goriup in Sancin, v komisijo za vojaške stvari: Alojz Goriup in dr. Slavik, v nadzorovalno komisijo mestne zastavljavnice: Ivan Goriup.

Predloga zdravstvene komisije glede mesta živinozdravnika v mestni klavnici in glede nakupa zemljišča v razširjenju pokopališča za mrhe za kupno ceno K 9000 sta bila sprejeta brez debate.

Na dnevnem redu je bil potem delegacijski predlog glede podelitve subvencije K 40.000 ravnateljstvu gledališča „Verdi“.

Svet. dr. Mrach je izjavil, da bo z ozirom na razloge, ki se vsako leto navajajo proti subvenciji, glasoval proti predlogu. Način, kakor delegacija motivira vpravičenost dotacije, govori bolj proti njej nego za njo. Gledališče je pristopno le jako malemu delu prebivalstva, radi tega se ne sme siliti vse prebivalstva, da prispeva k zabavi malega števila ljudi. Ako se bogataši hočejo zabavati, naj si sami plačajo za svoje zabave.

Svet. Depiera: Krivo je, jemati v obzir samo one ustanove, ki so v korist splošnosti. Tudi gimnazije in univerze so pristopne le omejenemu številu prebivalstva, in anologna ustanova je tudi gledališče, ki naj služi pravi umetnosti. Ker bi bila gledališčna sezona brez dotacije nemogoča in ker daje sezona direktno in indirektno korist veliki množini ljudi, zato bo glasoval za subvencijo.

Svet. Ravasini je bil mnenja, da občina že dovolj skrbi za umetnost s tem, da prepušča gledališče v brezplačno uporabo in dovoljuje razne druge olajšave glede plina itd. Bilo je že mnogo in še celo jako dobro uspehlih sezon brez dotacije. A tudi iz finančnih razlogov je proti dotaciji. Odgovor vlade na mestni proračun pride v najboljšem slučaju še le meseca oktobra. Med tem ostane sklep mestnega sveta in suspenzo, in ravnateljstvo gledališča ne more čakati do onega časa s pripravami in angažovanjem.

Dr. Ricchetti je pobijal izvajanja dr. Mracha in Ravasinija. Gledališče da je sicer pristopno le malemu delu prebivalstva, v obče pa da odgovarja potrebam. Ako se sedaj dotacija sklene, ima saj ravnateljstvo gledališča nekako oporo. Ekonomični, kulturni, umetniški in nacijski razlogi govorijo za subvencijo.

Svet. dr. Rybař: Glasoval je proti dotaciji tudi prejšnja leta in je letos tudi proti njej, in to ne iz razlogov narodnostnega značaja, dasi je predgovornik čutil potrebo poudarjati tudi nacijski moment. Sicer bi se tu lahko vprašalo, kaj da stori občina za kulturne potrebe slovenskega prebivalstva. Poročilo delegacije hoče braniti Verdijevo gledališče proti trditvi, da je isto le za bogate ljudi, a ona sama potrja to trditev s tem, da stavi za pogoj ravnateljstvu, prireditve pet ljudskih predstav, med tem ko ima biti predstav sploh 50. Torej le petkrat bo gledališče pristopno menj imovitemu občinstvu. To razmerje dokazuje, kakim slojem je namenjeno gledališče. Bogataši imajo popolnoma prav, ako se hočejo zabavati, ali naj si te svoje zabave plačajo sami.

Svet. Depiera odgovarja svet. dr. Rybařu, da je tudi I. galerija, za katero je določena vstopnina 2 K, pristopna širšemu občinstvu.

Dr. Rybař: Napravljaje si pot s kolmci in pestmi. (Veselo)

Predlog delegacije je bil na to sprejet z 21 glasovi.

Predlog šolske komisije glede razširjenja šolskega poslopja v Barkovljah in plač učitelje v pripravništvu mestnega liceja sta bila odobrena brez debate.

Pri predlogu delegacije za nakup hiše št. 1 via della Corte za 17.000 K, ki je bila proglašena neprapravo za stanovanje, pohvalil je svet. Polacco ta način počasne asanacije starega mesta, priporočal pa, naj se hiša ne demolira, ker potem narastejo cene bližnjih hiš.

Večja debata se je razvila pri predlogu podelitve podpore zavodu za skrofulozno deco v Oltri. Predlog Ravasinija, da naj se delegacijski predlog vrne komisiji v boljše pretrsovanje, ni bil sprejet.

Predsednik je zaključil sejo ob 9. uri.

Herostrat je bil ohol čevljar — prazne glave. Vedno je razmišljal, kako bi postal slaven mož, da se bo njegovo ime omenjalo po širokem svetu. In domislil si je. Ako nisem sposoben — si je mislil — da bi storil kaj velicega, pa razrušim kaj velicega. In nekega dne je — zažgal neki veličastni grški tempelj. In tako se je res njegovo ime razširilo po širokem svetu. Ali z njegovim imenom se je razširilo tudi prokletstvo in prezir nasproti temu lopovu, ki je v želji, da postane glasovit, porušil oni veličastni tempelj. — Nu, Herostrat je bil vendar zadovoljen, se je o njem govorilo in se bo za vedno. Podobno „slavo“ si je pridobil tudi Lucheni, ki je umoril našo pokojno cesarico, in mnogo drugih tacih lopovov.

Podobno slavo si pridobivajo tudi naši izdajice, ki — rojeni in vzgojeni od slovenske matere — postajajo izdajalci svojega rodu. Tudi naše novodobno politično življenje ima mnogo Herostratov. To so ljudje, ki ovirajo narodni razvoj, razdvajajo narod, zastupljajo in razkrojujejo narodno organizacijo in ne dopuščajo trdne organizacije, ako morejo s tem ustrezati svojemu častihlepiju in samoljubju: rušijo narodno hišo, da so le oni „politiki na glasu“, le da se jih mnogo imenuje.

Ker ne znajo storiti nič velikega, rušijo, kar je za nas veliko, rušijo svoj lastni dom in kopljejo rodu svojemu črni grob. In zato se jih more prispodabljati grškemu Herostratu in zato je njihova politika — herostratstvo.

Narodna delavska organizacija v Trstu. Zanimanje za našo organizacijo je že prodrl v najširše sloje našega delavstva. Javljamo torej, da se lahko vsakdo, kdor se še ni vpisal, vpiše danes v petek in jutri v soboto v društvenem uradu, ulica Geppa od 4. do 7. in pol ure zvečer. V nedeljo obdržal se bo volilni sestanek, v svrhu izbiranja kandidatov za vodstvo, nadzorništvo, pregledništvu računov in za razsodišče. Da se da priliko vpisati se vsakemu, ki bi še do nedelje ne bil vpisan, se bo v nedeljo od 8. do 10. ure zjutraj vpisovalo v veži „Narodnega doma“, na kar se bo točno ob 10. uri zjutraj obdržal gorinavedeni sestanek v veliki dvorani „Narodnega doma“. Na volilni sestanek bodo imeli pristop le oni, ki se bodo izkazali s pobotnico o vpisani vstopnini, ki znaša eno krono. Slovenski narodni delavci, vsi na krov!

„Rdeči prapor“ in naša „Narodna delavska organizacija“. „Rdeči prapor“ pripoveduje, da so [tržaški narodnjaki izpoznali, da so jim postala tla nevarna, pa da bi radi izabili železničarje v društvo, ki naj bi jim delalo štafazo!]

„Rdeči prapor“ se je že mnogokrat in na svojo škodo motil v presojevanju gibanja in položaja v slovenskem narodnem taboru ali tako, kakor se moti sedaj, se menda še ni motil nikdar.

Slovenski narodnjaki so pač večkrat razmišljali o tem, da bi se v Trstu zasnovala narodna delavska organizacija, ali konkretnih oblik ni stvar zadobila nikdar in tudi sedaj ne bi se bilo še to zgodilo, da niso delavci sami energično pritiskali. A to ne le taki delavci, ki so vedno stali v narodnem taboru, ampak tudi taki, ki stoje v vrstah socialne demokracije. O tem se je mogel prepričati vsakdo na zapupnem shodu, na kateri je prihitelo brez vsake reklame nad 700 delavcev.

Vodstvo naše stranke ni iskalo teh delavcev, ampak oni so se približali naši stranki. To pa menda ne kaže, da so naši stranki postala tla nevarna, marveč da se je j utrijalo. Da pa je prišlo do tega za našo stranko razveseljivega pojava, na tem ima lep del zasluge vodstvo italijanske socialne demokracije v Trstu se svojo naravnost neumevno politiko izlasti ob tržaški volilni reformi in pa povodom državnozbornskih volitev. Gospodje preveč zahtevajo od internacionalizma naših ljudi in ne mislijo na to, da niso še vsi organizirani zatri v sebi čuta ljubezni do svojega rodu. Mnogo teh je rečeno postopanje italijanske socialne demokracije osupnilo in jeli so — razmišljati.

„Rdeči prapor“ nas dolži sovraštva ne-lojalnosti otročarije ter nam očita pljuvanje na „motive“. Kakor se vidi, je precej globoko pomotil pero v tintnik najsočnejše frazeologije. In čemu ta razburjenost? Ker smo bili konstatovali, da sta slovenska sodruga Regent in Krmolj na konferenci istrskih sodrugov pritrtila vsem sklepom in tudi onemu, ki je odobral postopanje puljskih sodrugov, s čemer sta se (po našem mnenju) postavila v nasprotje z „Rdečim praporjem“, ki je v onem znanem članku o boju al postopanje v Pulji.

Neljalni smo po mnenju „Rdečega prapora“, ker „Edinost“ niti ne ve: kaj sta govorila sodruga Kermolj in Regent, tudi ne vpraša, če sta glasovala in če sta sploh mogla glasovati.

„Rdeči prapor“ ima prav: mi nismo čuli, kako sta rečena dva sodruga govorila in glasovala, niti nismo imeli dopisnika konference na vpogled. In za božjo Kristovo voljo, povejte, kako naj bi bili mi stvar zasnovali, da bi bili čuli, kako sta gg. Regent in Kermolj govorila in glasovala, in kako naj bi bili prišli do zapisnika?!!

Vendar smo imeli pred seboj poročilo, o katerem smo morali misliti, da je zanesljivo in avtentično. To poročilo smo čitali

v glavnem socialističnem glasilu, v „Lavoratoru“! V tem poročilu je bilo še posebno akcentuirano, da sta vsem sklepom pritrtila tudi rečena slovenska sodruga. Če to poročilo ne soglaša z resnico, potem je bil „Lavoratore“ nelojalen, ne pa mi!! Čemu torej vse razburjenje in jeza na nas?!

Kar se pa tiče „sovražstva“, bodi uverjen „Rdeči prapor“, da bi mi v interesu slovenske stvari v Trstu iskreno želeli, da bi bilo med slovenskimi sodrugi samo toliko sovražstva do narodne stranke, kolikor ga je med narodnjaki do socialistov! Če bi bilo tako, bi bilo bolje morda tudi — za slovensko socialno demokracijo v Trstu!

Iz sodnijske službe. Avskultant dr. Silvij Perna je imenovan konceptnim praktikantom pri c. kr. finančnem ravnateljstvu.

V očigled glavni skupščini družbe sv. Cirila in Metodija. Prejeli smo in objavljamo:

Prvomesništvu sem se imel namen odreči že takrat, ko sem definitivno izstopil iz gimnazijske službe. A odvrnilo me je prijatelj in osebnost še najgorečnejše delavke na njenem poprišču: naše častite dame.

Dne 20. marca t. l. sem se pa v vodstveni seji odpovedal.

Ker se mi zdi posel mojega naslednika silne važnosti, vsomaj si oprt na izkušnje svojega več nego 20 letnega prvomesovanja, t. j. od prvega družbinega začetka — priporočati za prvomesnika g. vladnega ter šolskega svetnika dr. Fr. Detela.

Njegov sloves v slovenskem narodu je pomemben. Priznan pisatelj, izgleden šolnik in več uradnik je v stanu do sijajnega procvita dovesti to družbo, ki naj jo čuvajo Slovenci kakor punčico svojega očesa.

Če omenjam še, da moj č. preporočeneo nikdar ni bil zapleten v kak političen boj, povedal sem vse. — „Družba sv. Cirila in Metoda“ ni poznala namreč do sedaj in ne sme poznati odslej nikake strankarije — ona mora bivati na stalu nerazdeljenega naroda.

Na Okroglem, 30. julija 1909.

Tomó Zupan.

Slovenska dramska šola v Trstu.

Kakor že znan, se je osnovala z rednim slovenskim gledališčem v Trstu, čigar sezona se otvori 1. oktobra, obenem tudi dramska šola. Namen te šole je v prvi vrsti: vzgajati novega dobrega igralskega naraščaja, v drugi vrsti pa: naše diletante izpopolnjevati v dramski umetnosti. Ta dramska šola se otvori že s 15. avgustom. V to svrhu vabi „Dramatično društvo“ vse tiste gospode in gosposične, ki doslej še niso nastopili na odru, a imajo veselje do gledališča in se žele izučiti za igranje, naj pismeno prijavijo Dram. društvu svoj pristop najkasneje do 8. avgusta. Pouk je popolnoma brezplačen. Učni načrt in urnik se objavi pred začetkom šole. — Istotako vabi „Dram. društvo“ vse tiste cenjene diletante in diletantinje, ki so pripravljene sodelovati pri našem gledališču tudi v prihodnji sezoni in obiskavati dramski šolo, a se doslej še niso prijavili, naj blagovole storiti to istotako najkasneje do 8. avgusta. Vodstvo gledališča mora pravčasno vedeti, s kakimi močmi bo moglo razpolagati v predstoječi sezoni, in ker vodstvu ni mogoče, priti z vsakomur v osebno dotiko, naj blagovole cenjene dame in gosposdije prijaviti svoj pristop pismeno. Treba ni drugega nego vpsolati na dopisnici svoje ime in naslov svojega stanovanja na Dramatično društvo, Narodni dom.

Vedno ta pošta. Prijeli smo: Koliko pritožb se je že napravilo proti tej pošti, vedo prav dobro cenjeni čitatelji „Edinosti“, a vse to čisto malo ali prav nič ne pomaga. Evo vam zopet nov slučaj. Jaz sem oddal dne 11. t. m. ekspresno pismo na Slap p. Vipava na Kranjskem, a pošta je to pismo poslala na Slap ob Idriji pri Tolminu. Pismo bi moralo priti v roke naslovljenca že drugi dan a prišlo je še-le v nedeljo predpoludne t. j. 3 dni pozneje. V pismu sem naročil, naj pride brat v Kobdilj po me in družino v soboto dne 13. t. m. ob 6. uri zvečer. Seveda sem v Kobdilu zastoj čakal 3. ure na svojega brata. Iskati sem moral drugega vozniaka, tavati po temi in dežju ter izpostavljati 3 male otročiče vremenskim neizodam. Radi tega sem imel bezpotebne troške, veliko zamudo, kajti doma bi bil že lahko ob 8. uri zvečer dočim sem dospel tja še le ob 11. uri noči. To kriči!

Izlet združenih dunajskih deških zavetišč v Ljubljano in v Trst. — Prenočevanje v šotorih. Osrednje vodstvo „Zveze dunajskih deških zavetišč“ priredi od 5. do 13. avgusta v Trst izlet, katerega se udeleži poleg nadzorovalnih organov čez 300 gojencev. Dne 5. avgusta se odpeljejo v Dunaj ter pridejo še isti dan v Gradec, kjer ostanejo 18 ur. Dne 6. avg. se odpeljejo v Ljubljano, kjer prenoče v šotorih, drugi dan 7. pa odpotujejo v Trst. 10. odrinejo iz Trsta v Celje, odkoder 12. pridejo v Maribor; tam prenoče v šotorih. 13. pa se odpeljejo na Dunaj, kamor pridejo ob 3. uri popoldne. — Izletnike bode vozil poseben vlak; imeli bodo seboj lastno godbo ter bodo razdeljeni popolnoma po vojaško v tri stotnije, ki bode imela vsaka svojega načelnika. Vse tri stotnije tvorijo bataljon z zastavo. Opravljeni bodo gojenci sledeče: modra čepica s pod-

bradnikom, modra bluza in hlače, črne čizme, nahrbtnik. Načelniki nosijo sablje s prepasnicjo. Za prenočevanje v šotorih je dalo c. in kr. vojno ministerstvo brezplačno na razpolago devet velikih šotorov in 318 odev ter določilo poseben vojaški oddelek, ki bo pazil na šotore in jih postavljati. V vsakem šotoru bo spalo pol stotnje z nadzornikom, v srednjem šotoru pa bo stanovalo taboriščno vodstvo. Za godbo in sanitetni oddelek je določen poseben šotor. — Izprva so nameravali izletniki obiskati postonjsko jamo in tam v taborišču prenočiti, toda valed legarja je vodstvo določilo, da se ustavijo v Ljubljani; seveda bo treba spored za Ljubljano še le določiti, vsekako pa je gotovo, da bodo mali vojaki nočili pri nas v šotorih, gotovo posebnost za naše mesto.

Ubojstvo.

67-letni Angelj Tucsca se je preživljal tu v Trstu iz kakih 12 let s prodajanjem sladkarij po krčmah in gostilnah. Bil je doma iz Genove a živel je tukaj v divjem zakonu z 42-letno Dominiko Fabris, s katero je imel tudi dva otroka, ki živita in jima je okoli 8—10 let. Stanovala sta — z otrokoma — v prvem nadstropju hiše št. 758 v ulici Pier Paolo Vergerio, a eno malo sobico svojega stanovanja sta oddajala v najem 45-letnemu Josipu Sartori, ki je doma iz Gradiške in se je bavil tu z istim poslom kakor Angel Tucsca, namreč s prodajanjem sladkarij po krčmah.

Zdi se pa, da je Dominika Fabris dajala Angelu povoda dvomiti o svoji zvestobi. Sicer so nam pa pravili ljudje, ki jo poznajo, da je bil Tucsca vže šesti mož, s katerim je tako živel. Zdi se dalje, da je imela Dominika ljubavno razmerje z Josipom Sartorijem in da je stari Tucsca zvedel za to razmerje. Sinoči ob 9. uri in pol je prišel Tucsca domov, a Sartori je bil doma že prej. Ni nam znano, kako da se je zgodilo, a stanovaleci iste hiše nam zatrjajo, da je stari Tucsca našel Sartorija in Dominiko skupaj v sobi.

Ob 10. uri so sosedje začuli grozno vpitje na stanovanju starega Tucsca. Po glasu so tudi razumeli, da je vpil Tucsca. Kmalu na to so se odprla vrata in sosedje so videli starega Tucsca, ki je ves krvav čepel na tleh med posteljo in nočno mizico v oni sobici, ki jo je imel Sartori v najemu.

To videči so takoj pihili na bližnjo redarstveno postajo v ulici Pasquale Revoltella, od koder je šel na lice mesta redarstveni nadzornik z dvema redarjema. Prišli so v stanovanje starega Tucsca — ki je bil že mrtev — so našli tam Sartorija, ki je sam povedal, da je on ranil starega. Seveda so ga takoj aretovali in ga odvedli na redarstveno stražnico.

Se stražnice so zatem takoj obvestili sodno komisijo in pa zdravniško postajo. Zdravnik se zdravniške postaje ni mogel storiti druzega, nego da je konstatoval smrt starega Angela Tucsca, ki je imel dve grozni rani, zadani mu z nožem, in sicer eno na vratu, a drugo na prsih. Ta druga rana mu je segala do srca.

Kmalu na to so prišli: viši policijski komisar dr. Pertot, preiskovalni sodnik dr. Barzal in in pa sodni zdravniški izvedenec dr. Xydias. V stanovanju, kjer je bilo ubojstvo izvršeno, so našli krvav nož in istotako krvav krivec.

Iz podatkov, ki smo jih mogli radi pozne ure le v naglici nabrati, je sklepati, da je Angel Tucsca napadel Dominiko in Sartorija. Držal je v roki krivec in s tem hotel raniti obojico. Ženo, Dominiko je sicer res ranil s krivcem na levo ramo. Na to je hotel raniti še Sartorija, a ta je pograbil nož in šel z istim nad starca. Vse to se je vršilo v kuhinji. Starec, videči, da mu grozi nevarnost, se je vmikal idoč nazaj in je tako prišel ven iz kuhinje. Tu je pa zavl v rečeno malo sobico, katere vrata so tik kuhinjskih vrat. V sobici se pa ni imel več kam vmakniti in tam ga je zadel Sartorijev nož.

Truplo pokojnega Angela Tucsca je bilo pozno po noči prenešeno v mrtvašnico pri sv. Justu.

TRŽAŠKA MALA KRONIKA.

Dvokolesni voziček je vkral 43-letni Karol S., ki prenočuje na ljudskem prenočišču v ulici Pondares, izpred skladišča trdke na Antoni Venici v ulici sv. Lazarja št. 22. Dinarica Angela Bernetič, ki je v službi pri tej trdkarji, je pa malo pozneje naletela na tatu z vozičkom v ulici Giorgio Galatti in ga je dala aretovati.

Neznani tatovi so v noči od 30. na 31. m. m. obiskali inženirja Della Porta, ki stanuje v ulici Alice št. 10. Ker je vsa inženirjeva družina spala, niso hoteli obiskovalci nobenega buditi in so raje kar na tiho pobrali nekaj predmetov, v skupni vrednosti 23 kron. Med vkradenimi predmeti sta dve kokoši in pa par hlače; te poslednje brez vsake vrednosti!

Prileten tat. Marija Mazzolini, lastnica prenočišča v ulici Malcanton št. 19, je prijavila včeraj na policijo, da jej je 60-letni Vincencij S., ki prenočuje pri njej, vkradel novčarko, v kateri je imela 7 kron in 50 stotink denarja.

Se eden je bil padel v morje. Kakor predvčeršnjim oni 12-letni Maks H., tako je včeraj popoldne padel v morje v kanalu 9-letni Ernest K., stanujoči z roditelji v ulici della Ferria št. 22. Igral je namreč skakaje po čolnih v kanalu pred cerkvijo sv.

Antona novega. A ko je zagledal redarja, ki se je bližal, je hotel pobegniti in pri tem je cepnil v morje. Redar je pa takoj priskočil, ga potegnil na kopno ter ga odvedel na policijo, kamor so pozvali paglavčevega očeta, da so mu izročili sina.

Boljša zakonska polovica. „Škoda velika — za takega moža, — ki takega hudika — za ženo ima!“ Tako nekako prepeva rad neki veseljak. In me njimi za katere je škoda velika, da imajo zaj ženo takega hudika (in taci mož — žalibog — ni malo) je tudi 31-letni Remigij C., ki stanuje v ulici Donato Bramante št. 13. Predvčeršnjim popoldne se je bil nekaj spril se svojo „nežno“ zakonsko polovico, a ta je „nežno“ pograbila litrsko steklenico in z isto tako „nežno“ treščila moža po glavi, da je bil takoj ves krvav. Mož je moral v bolnišnico, a obenem je ovdal ženo — ki je 30-letna Dominika —, valed česar je bila aretovana.

Povest o bakrenem kotlu. Anton Minca, stanujoči v ulici Giustinelli št. 1, je prišel včeraj predpoludne na policijo in tam prijavil sledeči dogodek: Dne 30. m. m., ob 1. uri in pol popoldne je bil prišel k njegovi ženi Magdaleni neki približno 35-letni neznan človek ter jo vprašal, če ve, kdo da ima v hiši za popraviti neki bakreni kotel. Njegova žena je pa res vedela, da ima tak kotel štabni zdravnik g. dr. Klimenc, ki stanuje v isti hiši, ter je onega neznanega človeka poslala na stanovanje tega gospoda. Človek je šel k zdravniku in tam vprašal po kotlu, a g. dr. Klimenc ga je vprašal, kdo da ga je poslal, na kar je oni povedal, da ga je poslal hišni upravitelj gosp. Piccotti. Gospod dr. Klimenc je na to ukazal izročiti onemu človeku kotel, a od tedaj ni več videl ne kotla — ki je vreden 15 kron — ne onega človeka.

Krvav pretep. Sinoči, okoli 10. ure je bil zdravnik se zdravniške postaje pozvan na redarstveno stražnico v ulici Domenico Rossetti, kjer je našel 35-letnega potovalca Frana Potenzini, ki je imel za levim ušesom precejšnjo rano. Povedal je, da mu je bila rana zadana z nožem v pretepu v neki ondtni krčmi.

Poskus samomora. 20-letna Ana Lorusso, stanujoča v ulici dei Porta št. 175, je sinoči se samomorilnim namenom spila precejšnjo množino karbolne kisline. Pozvan je bil k njej zdravnik se zdravniške postaje, ki jej je skušal izprati želodec, a se mu ni posrečilo. Dal jo je nemudoma prenesti v mestno bolnišnico. Njeno stanje je jako opasno.

Smešnica. Premišljevanje nesrečnega zeta: „O tasčah vganjajo burke le oni, ki je nimajo. Onemu, ki ima tasčo, se gotovo ne ljubi vganjati burk!“

Koledar in vreme. — Danes: Alfonz; Bojan; Leposlava. — Jutri: Avgustina, škof zagrebški; Strašimir; Mirača. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 29° Celzjus. — Vreme včeraj: lepo.

Društvene vesti in zabave.

Odbor akad. ferijalnega društva „Sava“ naznanja, da se bo vršil redni občni zbor v torek dne 6. avgusta 1907. ob 8. uri zvečer v restavracijskih prostorih „Narodnega doma“ v Ljubljani. Dnevni red po § 62. Ker pridejo važne društvene stvari na razgovor, je želeli, da se vsi člani vdeležijo zborovanja. Posebno se vabijo p. n. gg. starejšine.

Darovi.

„Čitalnici“ pri sv. Jakobu darovalo je sl. „Gospodarsko društvo“ pri sv. Mariji Magdaleni 20 K za zastavo. Za knjižnico „Čitalnice“ sta darovala gg. Vrščaj Ivan in Prelog Josip po en iztis Cankarjeve najnovejše povesti „Aleš iz Razora“. Srčna hvala! Nadaljni darovi se hvaležno vsprejemajo.

Vesti iz Goriške.

Veselic v veliki dolini „Dragi“ priredi, kakor že svoječasno objavljeno, pevsko in bralno društvo „Draga“ v Orleku pri Sezani v nedeljo dne 4. avgusta. Pozivljamo še ta zadnji trenotek, da opozorimo slavno občinstvo na prireditev, ki jo je potisnilo oblastno avgustovo solnce v globoke sence starega drevja in zelenega grmovja, razgrujenega po podnožju ogromnih skal. Zastonj! Treba se je bilo umakniti, pa naj bi bili stroški še tako veliki, treba se je bilo umakniti v prijeten hlad, ki je ob teh urah prvi predpogoj vsakemu veselju. Vse kaže, da je bila misel

(Dalje na 4. strani)

Zavarov. goveje živine v sv. Križu pri Trstu priredi

javno tombolo

v nedeljo, 4. avgusta ob 5. uri pop. na vaškem trgu z dobitki:

činkvina 100 kron, tombola 200 kron

Pred in po tomboli bo

JAVNI PLES

Svirala bo domača društvena godba „LIRA“ pod vodstvom g. kapelnika Iv. Furlana.

Čisti dobiček je namenjen v rezervni fond zavarovalnice. Vabimo vsa naša daljina in bližnja brata družna, da nas počasté s svojim obiskom

Oglase, poslana, osmrtnice, zahvale, male oglase in v obče kakoršno koli vrsto oglasov sprejeme „Inseratni oddelček“ v ulici Giorgio Galatti št. 18 (Narodni dom) polnadstropje, levo. Urad je odprt od 9. jutraj do 12. in od 3. do 8. pop. Po noči se sprejema v „Tiskarni Edinost.“

Tujci v hotelu „Balkan“.

Na novo so došli dne 1. avgusta:

Noč J., posestnik, VELAD; Šosek A., trgovec, LJUBLJANA; Lövenstern G., uradnik, STEINAMANGER; Jarnicich J., zasebnik, KOMORN; Reile M., zasebnik, ULM; Dr. Kotnik Ig., notar, KOMORN; Haubert J., učitelj, PRAGA; Dražil R., uradnik, PRAGA; Fuchsler E., potovalec, DUNAJ; Dr. Dontek P., posestnik, PLZEN; Dr. Flego J., odvetnik, PAZIN; Acaria H., trgovec, CELOVEC; Lachander E., častnik, JAROSLAV; Jerovec P., uradnik, LJUBLJANA.

Društvo „NARODNI DOM“ v Trstu

vabi na svoj

redni občni zbor

ki bo se vršil

dne 16. avgusta 1907 ob 8. 1/2 zvečer

v zgornjih prostorih restavracije „Balkan“

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. „blagajnika.
4. Volitve novega odbora.
5. Raznoročiti.

ODBOR.

V vseh strokah notarskega in odvetniškega uradovanja v slovenskem in nemškem jeziku popolnoma izvežban trideset let star

notarski konceptni uradnik

z maturo, želi spremeniti službo eventualno tudi vstopi v drugo stroko. Poudbe na upravnistvo tega lista pod »SLUŽBA« do 6. avgusta 1907.

Pohišstvo in tapetarije

(naslednik G. Dalla Torre Giacomo Macerata ulica dell' Acquedotto 3 ulica Chiozza 7, ulica del Toro 1. Cene, ki so splošno priznane za ugodne.

Dr. Fran Korsano

specijalist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij

v Trstu, v ulici San Nicolò št. 9 (nad Jadransko Banko)

Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol pop

Denarna posojila

v vsakem znesku, proti jamstvu, zamorejo dobiti osebe vsakega sloja toliko na osebni kolikor na hipotekarni kredit, pod ugodnimi pogoji. Hipotekarna posojila, v vsakem znesku se dajejo po želji strank proti primernim obrestim oziroma proti amortizaciji. Obrniti se je na JOSIPA ZIDARIC, ulica della Caserma št. 14, I. nadst. od 9.—12. predpol. in od 3.—6. popoldne.

Čokolada Kakao

Edina zaloga trdke Kugler-Henrik Gerbeand FRANCESCA VODUSEK — Trst, ulica San Spiridione 6.

Pooblaščen pisarna inženjerja in civilnega geometra

G. A. Maglich-a

se je preselila z dnem 22. julija

v ulico San Nicolò št. 34

I. nadstropje.

Pohišstvo

solidno in elegantno

po zmernih cenah

Rafaele Italia

TRST — Via Malcanton 7

HOTEL BALKAN

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji
Cene zmerno. Počitaj & Xugi

HOTEL BALKAN

srečna — saj je pridobila veselica na ta način tako na lepoto, kakor tudi na obsegu, saj nas obišče kar četrto pevskih društev. Namreč iz Barkovelj, Sežane, Konkonele in Gropade, a razen teh tudi „Slovensko planinsko društvo“ iz Trsta. Da, planinsko društvo v dolini „Dragi“! Kaj pa hočete: k veselim ljudem prihaja vsakdo rad vasovat.

Po običajnem nastopanju pevskih društev (opozarjamo na ženski zbor društva „Adrije“ iz Barkovelj s spremljevanjem tamburašev), se uprizori burka „Eno uro doktor“, a po petju in igri je na programu mrak — in ž njim luči in ples. Lep večer in jasna noč vzbudita novo življenje, novo glasnejše življenje; tu godba, tam petje, tam zopet smeh, vseokrog radost brez konca. A prav v momentu, ko je živahnost dosegla vrhunec, prav v tem momentu se začnejo glasovi izgubljati: drug za drugim se umikajo iz doline; šume, ne poneha, besede umirajo, vse življenje polagoma ugasne. Le tupatam še kakšen pozabljen glas: pozni čas je prišel s bitrimi koki in napovedal veselju finale! — Nič drugega torej, nego: nasvidenje!

C. kr. vojaško veteransko društvo v Kanalu priredi dne 4. avgusta t. l. javno tombolo in zatem ples. Dobitki so: I. cinkovina 30 K, II. cinkovina 20 K, tombola 100 K. Ako bo označenega dne jako deževno vreme, se tombola odloži na nedeljo dne 18. avgusta t. l.

Sv. Lucija-Bovec. Prejeli smo: Ko sem čital o obisku, ki ga je te dni napravil c. kr. namestnik v Tolminu in Bovecu, mi je prišel na misel avtomobil, o katerem se je svoječasno precej pisalo. Vožnja s kolodvora pri Sv. Luciji do Bovca, je danes združena z nenavadnimi sitnostmi. Popotnik mora tri ali štirikrat menjati poštne voze in ravno tolikokrat plačevati voznino! Kedor se je že vozil in skušal take vožnje „sladkosti“, bo gotovo obsojal način, po katerem so vrejene poštne zveze na omenjeni cesti. Kaj je torej z nameranim avtomobilom? Izgovori o ozkostih ceste ne veljajo, saj avtomobil ne zavzemlje niti toliko prostora, kolikor ga kak velik obložen kmetijski voz. — Bovčani, Kobaridci in tudi Tolminci bi z uvedbo avtomobila pridobili mnogo. Koliko izletnikov bi obiskovalo te divno-lepe kraje, ko bi ne bila vožnja tako nerodna in pa cena vsaj nekoliko nižja?!!

Dajte, dogovorite se in videli boste, da se to izplača in pa še kako!

Vesti iz Istre.

Lep izgled so dali maturanti gornje-meštnega gimnazija v Zagrebu, pristopivši družbi sv. Cirila in Metodija kakor ustanovitelji s svoto 300 K, ki so jo nabrali po vspodbujanju svojega profesorja dra. Aleksandra Szengyörgia. Živeli! Vivat sequens.

Kam pa kam? Tako se bode marsikdo vpraševal prihodnjo nedeljo dne 4. avgusta. Odgovor bo kratak in jedrnat: V Boljunec, kjer razvije bralno-pevsko društvo „Prešeren“ svojo zastavo z zanimivim vsporedom in sodelovanjem devet bratskih društev! Koncem vsporeda zapojejo skupno vsa pevska društva, t. j. nad 200 pevcev, Hajdrihovo „Jadransko morje“.

Novo društvo. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: „Družba sv. Cirila in Metoda za Istru v Berkucu (pol. okr. Poreč).“

Zalosten začetek. Koper 29. julija 1907.: Na Rižani v Predloški župniji je nekdo po kranjskem uzorcu ustanovil konsumno društvo. In glej! Ne da bi počakali odobrenja društvenih pravil, ne da bi prej zadobili potrebno licenco, otvorili so prošle nedelje društveno krčmo z „vzlednim“ pitjem in vpitjem. Ko se je krčmi približal društvelikom nek neljubi gost iz Črnikala, bacnili so ga na cesto; ta je reagiral in nastal je neizogibni pretep, v katerem je bil najbolj nakleščen nedolžni vaški svetovalec g. Mat. Šuber, ki je hotel posredovati pomirjevalno. Mnogo drugih „socijev“ je poškodovanih in ranjenih, vsled česar pride vsa zadeva pred sodišče. Tako se godi povsod, kjer se po kranjskih vzgledih ustanavlja konsumna društva z namenom škodovati malim obrtnikom-trgovcem namesto v splošni narodni blagor in korist, kakor n. p. v tržaški okolici in drugod po Istri. Zato resno svarimo ljudstvo pred nepremišljenim in nevarnim ustanavljanjem takih zadrug. Saj imamo na tem polju dovolj izobraženih in izkušenih mož-rodoljubov!

Vesti iz Kranjske.

Gostilničarska zadruga v Ljubljani. Lanski izredni občni zbor gostilničarske zadruge v Ljubljani je sklenil, da se ima vršiti v doglednem času gostilničarski kongres vse Kranjske dežele v Ljubljani, na kateri je povabiti zadruge in stanovske kolege tudi iz sosednjih dežel. Vsled tega sklepa se je začel odbor sedaj pečati s to stvarjo in se je te dni že volil dotični pomnoženi odbor in razni odseki za pripravo tega kongresa, kateri naj bi se vršil sredi meseca septembra in sicer 16. in 17. Izdado se najprej okoliščine vsem gostilničarskim zadrugam po deželi, kakor tudi posamičnim stanovskim kolegom, da podajo svoje želje, pritožbe, in navsezadnje članov njihovega okolišča, kaj žele, da se naj na kongresu razmotri, in ali postavijo svojega govornika, ali pa po-

dajo samo pismeno svoje težnje. To se stori zato, da zamore pripravljani odbor razvrstiti in razdeliti material, došli na raspravo.

Iz Slapa pri Vipavi nam poročajo: Minoli teden je umrl v tržaški bolnišnici, kjer se je hotel podvreči neki operaciji, tukajšnji občinski tajnik in posestnik, gosp. Anton Volk. Pokojnik je bil jako blaga duša, vesten uradnik, dober in sploh od vseh spoštovan vaščan ter priden gospodar. Bolehal je že nad eno leto. Zapustil je vdovo in 3 nedorastle otročiče.

Dasi je obiskoval le vaško šolo, se je sam izučil mnogo; bil je svoječasno cerkven in naroden pevec, knjigovodja in tajnik tukajšnje posojilnice ter svetovalec v vseh stvareh in pri njemu je bil vsakdo dobrodošel. Počival ni nikoli v vsem svojem življenju. Ni mu bilo dano, da bi snival večni sen v domači grudi. Bodi mu lahka zemlja, na kateri mili nam bratje bijejo ljut boj za obstanek naroda! Čast Volkovemu spominu!

Vesti iz Stajerske.

Strela vdarila v grad. Zadnji petek je udarila strela v stolp grada na Blagovni blizu St. Jurija ob južni železnici, last vdove pok. drž. poslanca Hugona pl. Berkša. Strela

je odskočila s strelovođa, prišla v spalnico in od tam po žici domačega zvonca v zemljo. Škode ni napravila nobene, le posestnica gospa Berksova se je silno prestrašila.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; matnotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Javni ples bo v nedeljo dne 4. avgusta na Trsteniku na prostem. Pričetek ob 5. uri popoldne in traja do 10. ure in pol zvečer. 888

Išče se pridno kuharico za gostilno, staro od 20 do 30 let. Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti“. 884

Jecljanje — Slabo izgovarjanje hitro ozdravljeno. Specijalna metoda. Resne garancije za najboljšo vsepe. Hitri kurzi za ozdravljenje se bodo držali v Trstu, ulica Porporella 5, Saldarini do 25. avgusta. — Upišite se se takoj. 865

Uradnik 29 let star, v stalni službi, želi poročiti se z gospico 20—28 let staro, koja ima nekaj premoženja. Resne ponudbe pod „LJUBFZEN“ na „Inseratni oddelek Edinosti“. 883

Prvo primorsko podjetje za

prevažanje pohoštva in spedijsko podjetje**RUDOLF EXNER - TRST**Telefona št. 847. - Via della Stazione št. 7. - Telefona št. 847
Filijale v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.

Prevažanje pohoštva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohoštvo, dolgih 6 do 8 metrov.

(Pošiljanje predmetov, ki se jamljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse pruge.)

Sprejema se tudi pohoštvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena suha skladišča.

Edini tržaški zavod za „VACUM-CLEANER“.

ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROH

Točna postrežba in nizke cene.

Učilišče in vzgojevališče za deklice.

Temeljiti pouk po učnem načrtu za osemrazredne ljudske šole na Primorskem. Letna plača 500 kron. — Hiša z vrtom, lep in zdrav kraj, krasen razgled na morje, kopališče. Sprejemajo se tudi deklice v oskrbo čez dan. — Pouk v slovenskem, nemškem, italijanskem, francoskem in angleškem jeziku; v godbi, glasovir, gosli, citre, petje, v ženskih ročnih delih, v risanju in slikanju. — — — — —

ŠOLSKE SESTRE — Trst, ulica Pasquale Besenghi 6**„Tržaška posojilnica in hranilnica“**

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Plazza della Caserma št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši.
(Vhod po glavnih stopnicah) — TELEFON št. 952

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po

4%

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono. Posojila daja na vknjižbo po 5½%, na menjice po 6%, na zastave po 5½% in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru.

Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne.

Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Jma najmodernejše urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd.

Poštno-hranilnični račun 816-004

MERKUR**J. ULČAKAR & Co. - Trst**

Telef. 1874 — Via Nicolò Macchiavelli št. 19 — Telef. 1874

Komisije. - Zastopstva. - Informacije.

Zaloga raznovrstnega kolonijalnega in družega blaga.

ZAHTEVAJTE CENIK.

Patent Eternitov Škrilj Hatschek Asbestov Cementni Škrilj

je najboljši material za pokritje hišnih streh, dvoreev in tovarn. Pošiljajo se povsod lastni delavei, da potrebno delo točno dovršijo. Pripravn material za zavarovanje zida proti mokroti. ZALOGE V VSEH GLAVNIH MESTIH.

Vprašajte vzorce in kataloge v

Portlandcementnih tvornic Dovje (Lengenfeld) Trst, Scala Belvedere št. 1, Telefon 1057

Psa braka istrske pasme, le dobrega, ne pod dve leti starega, kupi Ivan Ulepič, Rakek. 871

KJIGOVEZNICA

Tovarna trgovskih registrov

Gustavo Tassini & Figlio

Trst, Via Porporella št. 5 - ogel Via della Sanità.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu Trsta in okolice, da je prevzel na svoje ime dobroznano trgovino

kolonijalnega blaga**in jestvin**

v ulici Giulia št. 29

er se toplo priporoča udani

HUGO CZURDA**Ni je boljše namizne pijače**

katera bi bila v poletnem času bolj hladilna za otroke in odraslene, nego je

jabolčno vino.

Ima malo alkohola in je najpripravnija namizna pijača za bolehe osebe (želodec - nervoznost - revmatizmi itd.) — Priporočeno od vseh zdravnikov.

Buteljka 1 liter 56 stotink

(buteljko treba vrniti)

Glavna zaloga v Trstu

Ulica SS. Martiri št. 11.

Pošilja franko na dom, ako se naroči po dopisnici

M. SALARINI

v ulici Ponte della Fabbra št. 2.

(Vogel ul. Torrente.)

Pomlad!

Poletje!

Zaloga oblek in površnikov

za gospode, dečke in otroke, velik izbor platnene obleke in kostumov, raznovrstne jope ter rumena in modra obleka za delavce.

Nov dohod blaga za obleke po meri, koje se vrše točno in hitro po zelo nizkih cenah.

Na deželo vzorci brezplačno in franko.

PODRUŽNICA:

„ALLA CITTA DI LONDRA“

ul. Poste nuove št. 5. (vogel ul. Torre bianca)

VELIKA ZALOGA

praznih buteljk

Trst, via delle Ombrelle št. 5

Guido e Ugo Coen

100.000 buteljk od šampanjca

za refošk

Prodajajo in kupujejo se buteljke vsake vrste za refošk, šampanje, bordeaux, rensko vino, konjak itd. VELIKA ZALOGA Buteljk od pol litra 1 litra in 1 in pol litra. Damjane iz stekla opletene.

Prevzamejo se dopošiljativne na deželo.

Kupuje se razbito steklo vsake vrste.

Andrej Gulič

Trst, ulica Farneto št. 12

vogel ulice Gelsi

Skladišče pohoštva in tapetarij

lastnega izdelka.

SPECIJALITETA: Popolne sobe svetle ali temne, posamezni komadi vsake vrste z zalogo stolic, obešal in divanov vsake vrste in velikosti.

Preskrbi se popolno opravo za prenočišča po jako zmernih cenah in s skrbno vožnjo.